

Långsam handläggning av en fråga angående skuldsanering

AA framförde i en anmälan till JO klagomål mot budgetrådgivaren BB vid budgetrådgivningen i Kalmar kommun, som organisatoriskt hör till kommunens socialförvaltning. I anmälan, som kom in till JO den 17 april 2003, uppgav hon bl.a. följande. För över två år sedan var hon hos BB angående skuldsanering. Han har ännu inte gjort färdigt ärendet. Han bara svarar att hon har rätt till skuldsanering och att han "håller på". Hon har varit i kontakt med kronofogdemyndigheten, som varje månad utmäter en del av hennes pension. De har svarat att de inget kan göra men att det inte får ta så lång tid.

En tjänsteman vid JO:s expedition inhämtade uppgifter per telefon från BB. Därefter remitterades anmälan till Socialnämnden i Kalmar kommun för utredning och yttrande. Socialnämnden anförde i ett yttrande i huvudsak följande.

Kalmar kommun erbjuder sina medborgare en hushållsekonomisk rådgivning. Budgetrådgivningens insatser är helt frivilliga och syftar till att genom råd och stöd ge brukaren en bättre möjlighet att själv hantera sin ekonomi.

AA besökte den 26 november 2000 budgetrådgivningen i Kalmar. AA hade en mängd skulder och hon och budgetrådgivaren diskuterade förutsättningarna för en skuldsanering. Vid utredningen framkom att hennes tandstatus var dålig och att det antagligen skulle krävas omfattande tandvårdsinsatser för att få hennes tänder i ett "acceptabelt" skick. För att få en uppfattning om hur stora och kostnadskrävande åtgärder som skulle behöva göras, bad budgetrådgivaren henne att begära ett kostnadsförslag från en tandläkare. Detta är en viktig uppgift, som behövs som underlag för att bedöma hur en skuldsaneringsplan skall läggas upp.

AA inkom hösten 2001 med ett kostnadsförslag från en tandläkare. Det var daterat 2001-08-30. Kostnadsberäkningen var på 8 706 kronor efter avdrag för tandvårdsersättning och skulle gälla en månad från nämnda datum. AA uppgav att hon skulle avbetala med 900 kronor per månad för de planerade tandvårdsåtgärderna. Avbetalningen skulle alltså vara klar nästkommande sommar (2002) under förutsättning att hon skötte avbetalningsplanen.

Budgetrådgivaren rekommenderade henne att se till att tänderna först åtgärdades innan de satte igång med skuldsaneringsprocessen. Åtgärdandet av tänderna kan ses som en del av processen, eftersom en så omfattande åtgärd knappast blir möjlig under skuldsaneringens gång. Budgetrådgivaren uppfattade att han och AA var helt överens om detta med tandvården.

AA:s nästa kontakt med budgetrådgivaren var hösten 2002. Hon undrade då vad som hänt med skuldsaneringen. Hon påmindes då om överenskommelsen och tillfrågades samtidigt om hur det gått med tandvården. Det visade sig att hon inte fullföljt

tandvårdsplanen och att behovet av tandvård kvarstod. Hon nämnde att hon haft kontakt med en annan tandläkare och att det kanske skulle bli tal om ännu högre kostnader, kanske upp emot 20 000 kronor. Hon uppmanades att kontrollera med tandläkaren vad som skulle kunna anses som "absolut nödvändiga" kostnader för att uppnå en acceptabel tandstatus.

Den 29 oktober 2002 inkom ett brev från AA, daterat 2002-10-25. Det var adresserat till budgetrådgivningen, BB. I brevet angav AA att hon varit i kontakt med en tandläkare och fått ett kostnadsförslag på "13 760 kronor eller 27 050 kronor". Hon skrev även i brevet att hon just då låg på lasarettet och att hon skulle "höra av sig" när hon kom hem. Någon ny kontakt togs dock inte från AA:s sida.

En tandläkare CC kontaktade budgetrådgivaren under våren 2003 och meddelade att totalkostnaden för vad som skulle behöva göras uppgick till ca 20 000 kronor, men att kostnaden för "nödvändig tandvård" kunde beräknas till 7 300 kronor.

Budgetrådgivarens uppgift är att genom råd och stöd lotsa brukaren fram till en eventuellt möjlig skuldsanering. Av ovanstående framgår att brukaren har informerats på vilket sätt en skuldsanering kan möjliggöras och vilka initiativ som krävs från hennes sida. Den 29 oktober 2002 meddelade AA brevlades att hon skulle ta kontakt med budgetrådgivaren efter sjukhusvistelsen. Budgetrådgivaren har därför avvakta vidare besked från henne om hur hon tänkte lösa frågan med tandvård.

AA yttrade sig över nämndens remissvar.

I ett beslut den 16 januari 2004 anförde *JO André* följande.

Bestämmelser om skuldsanering finns i skuldsaneringslagen (1994:334). Kronofogdemyndigheten kan fastställa en överenskommelse om skuldsanering. Tvingande skuldsanering beslutas av domstol. Kommunen skall enligt 1 § skuldsaneringslagen inom ramen för socialtjänsten eller på annat sätt lämna råd och anvisningar till skuldsatta personer. Kommunens roll i frågor om skuldsanering är således rent rådgivande och stödjande.

Såvitt framgår av handlingarna har BB gjort vad som ankommit på honom för att lämna AA råd och stöd. Utredningen ger dock vid handen att AA inte har varit helt införstådd med att BB endast har haft en rådgivande funktion. Detta framstår som ett avgörande skäl till att så lång tid förflutit utan att någon egentlig utredning av förutsättningarna för skuldsanering har skett. Det är naturligtvis olyckligt och visar på vikten av att budgetrådgivaren så långt som möjligt försäkras om att den enskilde har förstått rådgivarens uppgift och rådgivningens syfte. Av vad som kommit fram finner jag emellertid inte skäl att vidta någon ytterligare åtgärd i anledning av AA:s anmälan.